

Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven

Rapport aan het algemeen bestuur naar aanleiding van de controle over het jaar
geëindigd op 31 december 2016

Aspire with assurance

Audit is about much more than just the numbers. Those numbers tell a story. Of accomplishments and aspirations. Of projects completed and new plans laid. Audit for Deloitte fuels advancement by demonstrating how things are – and then asking, how can they be made better? Audit shows where you stand and helps inform your next step.

We provide the assurance that future visions are built on strong foundations, that they're informed by relevant insights and guided by sound decisions. In all we do, we illuminate the what, how and why of change so you're always ready to act ahead.

Strikt vertrouwelijk

Aan het Algemeen Bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling
Metropoolregio Eindhoven
T.a.v. mevrouw J. Wiggers,
directeur
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

Datum:

10 april 2017

Kenmerk:

3114443520/2017.014693/PD

Geachte leden van het algemeen bestuur,

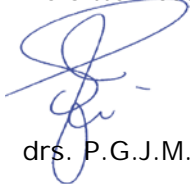
Naar aanleiding van onze benoeming door het algemeen bestuur, hebben wij de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven voor het jaar geëindigd op 31 december 2016 gecontroleerd. Wij hebben het genoegen u hierbij onze rapportage aan te bieden met betrekking tot de controle van uw organisatie voor het jaar 2016.

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de, door de directie, opgemaakte jaarrekening. De controle van de jaarrekening ontslaat de directie of het algemeen bestuur niet van hun verantwoordelijkheden. Wij hebben onze belangrijkste bevindingen samengevat in deze conceptrapportage.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven.

Met vriendelijke groet,

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.G.J.M. Jussen RA

Inhoud

1. Managementsamenvatting	5
2. Belangrijkste bevindingen ten aanzien van risico's, inclusief frauderisico's en overige bevindingen	7
3. Begrotingsrechtmatigheid	11
4. Overige aangelegenheden	12
Bijlagen	
A: Onafhankelijkheidsbevestiging en rapportage honoraria	15
B1: Niet-gecorrigeerde controleverschillen	16
B2: In de controle opgenomen aanpassingen	17
B3: Tekortkomingen in de toelichtingen	18
C: Onafhankelijkheidsupdate	19
D: Onze kwaliteitsbelofte	21

1. Managementsamenvatting

1.1 De controle voor 2016 is uitgevoerd

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (hierna MRE) uitgevoerd en zijn van plan een goedkeurende controleverklaring af te geven bij deze jaarrekening, op voorwaarde van het ongewijzigd vaststellen en goedkeuren van deze jaarstukken door de directie en het algemeen bestuur.

1.2 Geen significante wijzigingen in de reikwijdte van onze controle

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbrief d.d. 23 november 2016 en het controleprotocol en bijbehorend normenkader. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke auditplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan.

1.3 Belangrijkste risico's

De belangrijkste risico's in onze controle 2016 zijn:

- Toereikendheid van de reorganisatievoorziening.
- Waardering van de financiële vaste active.
- Rechtmatigheid van de aanbestedingen.
- Risico ten aanzien van management override (het doorbreken van de interne richtlijnen/ verslaggevingskaders door het management).

Tijdens onze controle hebben wij een gegevensgerichte controleaanpak gehanteerd om de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid vast te stellen.

1.4 Geen wijzigingen in significante verslaggevingsgrondslagen

Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn zeer belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en resultaten van de onderneming. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de onderneming zijn uiteengezet op pagina 49 en 50 van de jaarrekening (Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling / grondslagen voor de bepaling van het saldo/resultaat). In 2016 hebben zich geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de financiële resultaten of positie van de gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

1.5 Materialiteit van € 153.500

Bij onze controle hebben wij een materialiteit van € 153.500 gehanteerd. De materialiteit is conform Bado gebaseerd op 1% van de totale lasten. Dit is eveneens conform het vastgestelde controleprotocol. Bij onze controle hebben wij één ongecorrigeerde controlebevinding van afgerond € 28.000. Dit betreft de waardering van de financiële vaste activa. Dit leidt tot een getrouwheids- en rechtmatigheidsfout. Het risico voor de waardering heeft u eveneens toegelicht in de risicoparaagraaf. De controlebevinding valt binnen de grenzen van de materialiteit.

Verder is er sprake van een rechtmatigheidsfout van € 54.745 als gevolg van een begrotingsoverschrijding van de investeringskredieten.

1. Managementsamenvatting (vervolg)

1.7 Wet normering topinkomens

De externe accountant dient als onderdeel van de controle van de jaarrekening te toetsen of de bepalingen van de Wet normering topinkomens (WNT) in acht worden genomen. Het oordeel hieromtrent dient in de controleverklaring tot uitdrukking te worden gebracht. Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole vastgesteld dat u de voorschriften van de WNT heeft nageleefd en de bezoldigingsgegevens correct in de jaarrekening 2016 zijn verantwoord.

1.8 Onafhankelijkheid wordt continu gemonitord en wij bevestigen de onafhankelijkheid van Deloitte ten opzichte van MRE

Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van MRE en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en de organisatie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging zijn te vinden in bijlage A.

In bijlage C informeren wij u over nieuwe onafhankelijkheidsregels in Nederland en Europa.

2. Belangrijkste bevindingen ten aanzien van risico's, inclusief frauderisico's en overige bevindingen

Dit onderdeel omvat de belangrijkste uit onze controle naar voren gekomen waarnemingen die, volgens ons professionele oordeel, van belang zijn om te rapporteren aan diegenen die toezicht houden op het financiële verslagleggingsproces van MRE

2.1 Dashboard

Risico	Kwantita-tief van belang	Fraude-risico	Geplande controle aanpak	Conclusie naar aanleiding van de controle	Inschatting wel of niet conservatief verantwoord	Blijvend aandachtspunt in opvolgende jaarrekeningcontroles
Risico 1: Toereikendheid van de reorganisatievoorziening			gegevensgericht	Bevredigend		
Risico 2: Waardering van de financiële vaste activa			gegevensgericht	Bevredigend	N.v.t.	
Risico 3: Rechtmatigheid van de aanbestedingen			gegevensgericht	Bevredigend	N.v.t.	
Risico 4: Risico ten aanzien van management override			gegevensgericht	Bevredigend		

* Wij merken op dat het algemeen bestuur verantwoordelijk is voor het beoordelen van de belangrijkste oordelen en het kritisch bevragen van het management over deze oordelen. Op de volgende pagina's zetten wij uiteen hoe wij deze belangrijkste oordelen hebben onderworpen aan een onafhankelijke, kritische controle.

Onjuistheid: Te voorzichtig, leidt waarschijnlijk tot toekomstig crediteren

Acceptabele bandbreedte gezien materialiteit

Onjuistheid: Te optimistisch, leidt waarschijnlijk tot toekomstig debiteren.

2. Belangrijkste bevindingen ten aanzien van risico's, inclusief frauderisico's en overige bevindingen (vervolg)

2.1 Risico van fraude en fraude gerelateerde bevindingen

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het management van de entiteit, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountants verkrijgen wij redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder meer uit het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of

fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Data analytics vormen een integraal onderdeel van onze controleaanpak met betrekking tot significante fraude risico's. Dit werd gedaan op het gebied van het toetsen van journaalposten (ten aanzien van het risico 4: management override).

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen wijzigingen aangebracht in onze initiële inschatting van het frauderisico in ons auditplan en hebben wij onze werkzaamheden voltooid, met bevredigende resultaten.

Geen aanwijzingen van fraude

Wij hebben op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden geen aanwijzingen van gevallen van materiële fraude.

Onze werkzaamheden omvatten:

- Besprekingen met het management over het risico van fraude.
- Evaluatie van de impact van de door het management ingevoerde beheersingsmaatregelen ter beperking van de geïdentificeerde frauderisico's.
- Evaluatie van de zakelijke onderbouwing voor grote eenmalige transacties.
- Beoordeling van schattingen op toetsing van handmatige journaalposten en overige aanpassingen, ondersteund door data analytics.
- Het tijdens de controle aanhouden van de juiste professioneel-kritische instelling.

2.2 Toereikendheid van de reorganisatievoorziening

Als gevolg van een transformatie naar de nieuwe organisatie, heeft u in 2013 een voorziening reorganisatie SRE gevormd. De voorziening is gevormd op basis van het sociaal statuut dat is vastgesteld door het bestuur. In deze voorziening zijn onder andere de loonkosten voor boventallige medewerkers, kosten van werk naar werk trajecten en WW-uitkeringen van voormalig medewerkers opgenomen. Hierin aan toegevoegd worden ontvangen detachingsvergoedingen die u ontvangt voor boventallige medewerkers.

Periodiek wordt de omvang van de voorziening geactualiseerd op basis van de nieuwe inzichten.

In 2016 is voor een totaalbedrag van € 535.000 aan detachingsvergoedingen ontvangen die zijn toegevoegd aan de voorziening. Er is voor een bedrag van € 1.964.000 onttrokken aan de voorziening ter dekking van gemaakte kosten. Op basis van de actualisatie van de voorziening per jaareinde is een bedrag van € 138.000 vrijgevallen. Dit is verwerkt als opbrengst in de exploitatie. Per jaareinde resteert een totaalsaldo van € 2.742.000. Dit is voldoende op lopende verplichtingen te kunnen afdekken.

2. Belangrijkste bevindingen ten aanzien van risico's, inclusief frauderisico's en overige bevindingen (vervolg)

2.3 Waardering van de financiële vaste activa

De jaarrekeningpost financiële vaste activa is een post waarbij het waarderingsvraagstuk een belangrijke rol speelt. Uw organisatie heeft onder de financiële vaste activa onder andere deelnemingen, leningen aan andere entiteiten opgenomen alsmede een uitgezette lening (obligatielening).

Per jaareinde hebben wij de waardering van deze activa beoordeeld op basis van de actuele marktwaarde. Wij zijn van mening dat de waardering van de financiële vaste activa getrouw is, met uitzondering van de verstrekte geldleningen SIR. Hier is een lening verstrekt van afgerond € 28.000. De betreffende instelling is echter failliet. Op grond hiervan is de inbaarheid van de lening afgenomen. Hiervoor heeft u echter geen voorziening gevormd. Dit leidt tot een getrouwheids- en rechtmatigheidsfout van € 28.000. Het risico heeft u wel opgenomen in de risicoparagraaf.

2.4 Rechtmatigheid aanbestedingen

Voor de controle op de rechtmatigheid aanbestedingen zijn er bij MRE interne controle werkzaamheden verricht, waarbij de Europese aanbestedingsgrens van € 209.000 wordt gehanteerd. Deze € 209.000 (grens leveringen en diensten) wordt gecontroleerd in overeenstemming met de 48 maandstermijn waar MRE een spend-analyse op maakt om de volledigheid van de aan te besteden leveranciers monitort.

Vanuit de interne controle en de controle van de jaarrekening door Deloitte, blijken géén nieuwe aanbestedingen die deze grens te boven gaan, anders dan reeds gelopen opdrachten uit de vorige perioden.

Wij hebben bij deze controle derhalve geen bijzonderheden geconstateerd.

2.5 Follow-up bevindingen Managementletter

Wij hebben onze managementletter in februari 2017 uitgebracht en daarbij de volgende constatering benoemd:

- Crediteurenstamgegevens kent géén controle-technische functiescheiding in 2015. Vanuit de interne controle werkzaamheden is er aangegeven vanaf 2016 jaarlijks meermaals een controle te verrichten op de crediteuren stamgegevens. Zoals ook aangegeven in de interne managementletter verdient dit voor 2017 nog verdere aandacht. Uit de controle zijn voor 2016 geen bijzonderheden geconstateerd.
- Bruto-netto berekening inzake de personele lasten heeft u opgenomen als interne controle werkzaamheid in het IC-plan. De uitvoering ligt echter bij ADP. Dit maakt het niet mogelijk om middels gebruikte stukken en controle aantekeningen daarvan een re performance te verrichten. Per jaareinde is door het controle team een re performance verricht inzake de bruto-netto van een willekeurige medewerker. Hieruit blijken géén bijzonderheden.

2.6 Interne controle

Tijdens de controle hebben wij geconstateerd dat Metropoolregio Eindhoven vanaf het controlejaar 2016 interne controle werkzaamheden uitvoert op de belangrijkste processen. Voor de processen waarbij een verbijzonderde interne controle is uitgevoerd, kunnen wij constateren dat het interne controleplan voldoet aan de gestelde eisen en de werkzaamheden kwalitatief gezien goed uitgevoerd worden.

Hieronder is een overzicht opgenomen van processen die betrokken worden in de interne controle over 2016.

- Aanbestedingen
- Inkopen en betalingsverkeer
- Personele kosten
- Automatisering
- Fiscaliteiten
- Memoriaalboekingen
- Treasury

2. Belangrijkste bevindingen ten aanzien van risico's, inclusief frauderisico's en overige bevindingen (vervolg)

2.7 Interne beheersing Audit

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2016 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Naar aanleiding van deze controle hebben wij op 8 februari 2017 onze rapportage uitgebracht. Vanuit onze controle hebben wij vastgesteld dat binnen uw organisatie er niet voor alle processen sprake is van voldoende functiescheiding in de processen. Hierdoor bestaat het risico op onbetrouwbare en onrechtmatige mutatieverwerking. Dit is onderkend door uw organisatie, waarbij aanvullende mitigerende maatregelen zijn doorgevoerd. Als voorbeeld valt hier het proces verwerken van memoriaalboekingen te noemen, waarbij alle memoriaalboekingen periodiek worden beoordeeld door de controller. Verder vindt er interne controle plaats op de belangrijkste processen waaronder de controle op memoriaalboekingen.

Vanuit de controle hebben wij voor een aantal processen nog aandachtspunten. Deze zijn reeds benoemd in paragraaf 2.5 follow-up managementletter. Daarnaast hebben wij nog de volgende opmerkingen:

Personeel:

- Er vindt geen zichtbare toetsing meer plaats of de loonverwerking door ADP juist heeft plaatsgevonden.

Inkopen en betalingsverkeer;

- De controle van de prestatielevering is niet altijd zichtbaar.

Door uw financieel medewerker is naar aanleiding van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden een interne managementletter uitgebracht. Hier staan op detailniveau nog een aantal aanbevelingen om uw organisatie verder te verbeteren.

2.8 Naleving verslaggevingsvoorschriften

Wij hebben vastgesteld dat uw organisatie de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) grotendeels heeft nageleefd. Hierbij zijn de volgende afwijkingen geconstateerd:

- De terminologie van de balans sluit niet volledig aan op de termen in het BBV.
- Toelichting schatkistbankieren is niet volledig (bijvoorbeeld de toelichting van het drempelbedrag).
- Ten aanzien van de verbonden partijen zijn de gegevens over het resultaat en vermogen niet opgenomen.

2.9 Wet normering topinkomens

De externe accountant dient als onderdeel van de controle van de jaarrekening te toetsen of de bepalingen van de Wet normering topinkomens (WNT) in acht worden genomen. Het oordeel hieromtrent dient in de controleverklaring tot uitdrukking te worden gebracht.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole vastgesteld dat u de voorschriften van de WNT heeft nageleefd en de bezoldigingsgegevens correct in de jaarrekening 2016 zijn verantwoord.

3. Begrotingsrechtmatigheid

Bevindingen met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moet het algemeen bestuur zelf nader invullen en concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en – bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het Algemeen Bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk plaatsvindt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2016 van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft de accountant niet in alle gevallen mee te wegen in zijn oordeel. Het algemeen bestuur kan nadere regels stellen wanneer kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betreft bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig en tellen mee in het oordeel van de accountant. Dit is bij de MRE overigens niet aan de orde.

In totaal heeft Metropoolregio Eindhoven € 17.909.443 aan lasten begroot (na wijziging), tegenover € 15.385.797 aan werkelijke lasten. Hiermee is de realisatie € 2.523.646 (14,1%) lager dan de begroting. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet de accountant kijken naar de lastenoverschrijdingen per programma. Binnen uw gemeenschappelijke regeling is sprake van een overschrijding op de programma's Metropoolregio Eindhoven van € 386.205 en op het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen ad € 272.439. De overschrijding programma Metropoolregio Eindhoven wordt deels gecompenseerd met hogere baten van € 315.380 waardoor de overschrijding in het programma Metropoolregio Eindhoven € 70.825 betreft. Deze overschrijding past binnen het bestaande beleid. De overschrijding op het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen wordt veroorzaakt door de lasten op de kostenplaats Metropoolregio Eindhoven. Ook deze overschrijding past binnen het bestaande beleid en kon niet eerder worden signaleerd.

Tevens is sprake van een overschrijding op de investeringskredieten van € 54.745. Deze overschrijding is c bestaand beleid maar is niet tijdig gemeld. Dit leidt tot een rechtmatigheidsfout.

4. Overige aangelegenheden

In dit onderdeel geven wij een samenvatting van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties.

4.1 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden.

4.2 Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van het niet naleven van wet- en regelgeving waarover gerapporteerd zou moeten worden.

4.3 Onze communicatie met management

Bevestigingen van het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande haar verantwoordelijkheden inzake financiële verslaggeving.

Geen meningsverschil met management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het management en de medewerkers van de organisatie de volledige medewerking verleenden hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Voorafgaand aan ons aanblijven met management besproken belangrijke zaken

Gedurende de controle zijn er geregeld gesprekken met de organisatie geweest over de toepassing van verslaggevingsgrondslagen of controlestandaarden in verband met transacties die zich hebben voorgedaan, transacties die werden overwogen, of de herbeoordeling van huidige omstandigheden. Naar ons oordeel werden deze discussies niet gevoerd in verband met ons aanblijven als onafhankelijke accountant.

Overleg met andere accountants

Wij hebben geen kennis van eventueel

formeel overleg over controle- en verslaggevingsvraagstukken dat het management in 2016 heeft gehad met andere accountants.

4.4 Cyber risico analysis

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken we met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van het internet, bedrijfsnetwerken en -applicaties hebben ook alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's zoals cyber crime. Als cyber risico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, uitspraken over de interne beheersing en ook de jaarrekeningcontrole.

U heeft de geautomatiseerde gegevensverwerking uitbesteed aan een externe partij. Met deze partij heeft een service level agreement afgesproken. Hierin zijn afspraken vastgesteld omtrent onder andere de beveiliging.

4.5 Bescherming van persoonsgegevens

Wij attenderen u op de naleving van de op 25 mei 2018 in werking tredende EU-regelgeving rond gegevensbeveiliging. Daarnaast werd op 1 januari 2016 de meldplicht datalekken van kracht in de Nederland. Deze meldplicht houdt in dat organisaties (zowel bedrijven als overheden) direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een ernstig datalek hebben. En soms moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt). Organisaties moeten de melding doen zonder onnodige vertraging en zo mogelijk niet later dan 72 uur na de ontdekking van het datalek. Indien dit niet gebeurt, kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen.

Wij hebben navraag gedaan bij het management met betrekking tot deze kwestie. Wij zijn ons niet bewust van eventuele te rapporteren punten naar aanleiding hiervan.

4. Overige aangelegenheden (vervolg)

4.6 Fraud en corporate compliance

Als onderdeel van onze controle hebben wij het management verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of vanwege de overtreding van wet- en/of regelgeving, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het management daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het toezichthoudend orgaan. Als onderdeel hiervan hebben wij gevraagd daarbij mede inzicht te geven in het fraude- en corporate complianceprogramma, waaronder het risico van omkoping, corruptie, valutabeperkingen, handelsembargo's, data privacy, het milieu en ongeoorloofde mededinging.

Van ons wordt een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben hiertoe een eigen inschatting gemaakt van de frauderisico's, om ons een beeld te kunnen vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen.

Wij zullen nagaan of deze maatregelen effectief zijn. Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, zullen wij dit communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, het management, en in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie), of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het algemeen bestuur.

Wij hebben vernomen dat een frauderisicodiscussie is gevoerd door het management. Hierover heeft u een frauderisicoanalyse opgesteld met een uiteenzetting van de belangrijkste frauderisico's en bijbehorende beheersmaatregelen. De frauderisicoanalyse maakt onderdeel uit van uw planning & control-cyclus.

Bijlagen

Bijlage A – Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code ten aanzien van de onafhankelijkheid van de accountant dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van de directie en de raad van commissarissen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van MRE in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant

die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissen of audit committee overwegen wij ook één van deze beide instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen

voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met uw organisatie

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke-, zakelijke-, en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en MRE die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Bijlage B1 – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven rapportagedrempel van € 153.500

Bij onze controle hebben wij géén ongecorrigeerde controlebevindingen die de rapportagedrempel overschrijden. Wij hebben ongecorrigeerde controlebevinding in het kader van de getrouwheid en rechtmatigheid (zie hiervoor paragraaf 2.3 en hoofdstuk 3 van dit rapport).

Beschrijving	Feitelijk of beoor- delend	Jaarrekening- post	Debet/(credit) winst-en- verliesrekening	Debet/ (credit) in activa	Debet/ (credit) in schulden	Debet/ (credit) in vermogen

Wij krijgen een schriftelijke bevestiging van het management dat na overweging van al deze niet-gecorrigeerde posten, zowel individueel als in totaal, binnen de context van de geconsolideerde jaarrekening als geheel, geen aanpassingen nodig zijn.

Bijlage B2 – In de controle opgenomen aanpassingen

Overzicht van in de controle opgenomen aanpassingen boven rapportagedrempel van € 153.500

Wij rapporteren alle individuele, geïdentificeerde in de controle opgenomen aanpassingen boven € 7.675 en overige geïdentificeerde afwijkingen in totaal, aangepast door het management in de onderstaande tabel.

Beschrijving	Feitelijk of beoordeelend	Jaarrekening-post	Debet/(credit) winst-en-verliesrekening	Debet/(credit) in activa	Debet/(credit) in schulden	Debet/(credit) in vermogen
Presentatie resultaatbestemming 2015	Feitelijk	Eigen vermogen en exploitatie		€ 2.948.000	(€ 2.948.000)	
Verwerking REAP gelden: onjuist gerubriceerd	Feitelijk	Vorzieningen			€ 173.080	
		Kortlopende schulden			-/- € 173.080	
Verwerking IKB: onjuist gerubriceerd	Feitelijk	Kortlopende schulden				

Wij krijgen een schriftelijke bevestiging van management dat na overweging van al deze niet-gecorrigeerde posten, zowel individueel als in totaal, binnen de context van de geconsolideerde jaarrekening als geheel, geen aanpassingen nodig zijn.

Bijlage B3 – Tekortkomingen in de toelichtingen

Overzicht van significante tekortkomingen in de toelichtingen

Volgens de controlestandaarden zijn wij verplicht om significante tekortkomingen in de toelichtingen te rapporteren, om de audit committee in staat te stellen de impact van deze aangelegenheden op de jaarrekening te evalueren. De onderstaande tabel geeft de toelichtingen aan waarvan wij vinden dat deze de aandacht van het audit committee verdienen.

Toelichting	Bron van toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overweging
Diverse BBV opmerkingen: zie paragraaf 2.8		

Bijlage C – Onafhankelijkheidsupdate

Nieuwe onafhankelijkheidsregels in Nederland en Europa

Op 16 april 2014 is de EU Verordening 537/2014 'betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controle van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang' vastgesteld. De EU Verordening beoogt een kwalitatief betere accountantscontrole en herstel van vertrouwen van beleggers in financiële informatie te bereiken. Deze verordening heeft directe werking in de lidstaten en wordt van kracht voor boekjaren die aanvangen op of na 17 juni 2016. Voor de meeste organisaties betekent dit dat zij met ingang van 1 januari 2017 te maken hebben met de onafhankelijkheidsregels van de EU Verordening.

De Verordening is van toepassing op Public Interest Entities (PIE's) die gevestigd zijn binnen de Europese Economische Ruimte (EER). In het navolgende hanteren wij de aanduiding 'EU PIE' voor organisaties waarop de EU Verordening van toepassing is. Een Nederlandse OOB kwalificeert als EU PIE.

Zwarte lijst voor non-auditdiensten

De EU Verordening bevat een zwarte lijst van non-auditdiensten die de accountantsorganisatie en haar netwerk niet mogen leveren aan de EU PIE

bij wie zij de wettelijke jaarrekeningcontrole uitvoert, noch bij haar 'parent undertakings' en 'controlled undertakings' die binnen de EER zijn gevestigd. Het is lidstaten toegestaan om bepaalde fiscale diensten en waarderingsdiensten die in de zwarte lijst zijn opgenomen onder voorwaarden toe te staan. Daarnaast is het voor lidstaten mogelijk om additionele diensten te verbieden. Nederland kiest er in dat kader voor om het totaalverbod op niet-controlediensten bij OOB-controlecliënten zoals opgenomen in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), te handhaven. Ten aanzien van binnen de EER gevestigde dochterondernemingen van de EU PIE, gelden de lokale onafhankelijkheidsregels van het vestigingsland van de dochteronderneming, zodat voor verschillende dochterondernemingen van de EU PIE verschillende onafhankelijkheidsregimes van toepassing zullen zijn. Ten aanzien van in Nederland gevestigde dochterondernemingen van de EU PIE geldt een algemeen verbod op niet-controlediensten.

Werking voor non-auditdiensten buiten de EER

Hoewel de EU Verordening formeel niet van toepassing is op dienstverlening van de accountantsorganisatie en haar netwerk aan dochtermaatschappijen die buiten de EER zijn gevestigd, is in de EU Verordening in dat kader een beperkt aantal concrete verboden opgenomen.

In aanvulling op het bepaalde in de EU Verordening, is in de ViO per 17 juni 2016 geregeld dat andere diensten dan controlediensten van buiten Nederland gevestigde onderdelen van het netwerk van de accountantsorganisatie aan buiten de EER gevestigde gelieerde entiteiten van de OOB-controlecliënt verboden zijn, indien de eindverantwoordelijke accountant niet vaststelt dat identificatie en beoordeling van een bedreiging als gevolg van die dienstverlening en het nemen van een maatregel plaatsvinden aan de hand van regels die ten minste gelijkwaardig zijn aan de Code of Ethics. Deze bepaling geldt voor dochtermaatschappijen én voor 'parent undertakings'.

Cooling-in voor non-auditdiensten

De accountantsorganisatie en haar netwerk mogen in het boekjaar voorafgaand aan het boekjaar waarop de wettelijke controle betrekking heeft, geen diensten verlenen op het gebied van 'het ontwikkelen of ten uitvoer leggen van procedures voor interne controle en risicobeheer die verband houden met de opstelling en/of controle van financiële informatie' of 'het ontwikkelen en ten uitvoer leggen van financiële informatiesystemen'. Deze cooling-in periode geldt ten aanzien van de EU PIE, haar 'parent undertakings' en 'controlled undertakings' die binnen de EER zijn gevestigd.

Kantoorroulatie en roulatie van de voornaamste vennoten

Op grond van de EU Verordening dient een EU PIE na 10 aaneengesloten boekjaren te wisselen van accountantsorganisatie. De bepalingen in de EU Verordening bieden ruimte voor verlenging van deze termijn mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Bekend is reeds dat Nederland deze verlengingsmogelijkheden niet zal implementeren en derhalve een maximale duur van de controleopdracht van 10 jaar hanteert.

Bijlage C – Onafhankelijkheidsupdate (vervolg)

Voor controleopdrachten die zijn aangevangen voordat de EU Verordening op 16 juni 2014 in werking trad, geldt een overgangsregeling waarbij drie categorieën worden onderscheiden op basis van de duur van de controleopdracht op 16 juni 2014 (minder dan 11 jaar; 11 tot 20 jaar; 20 jaar of meer).

De EU Verordening bepaalt dat de voornaamste vennoot/vennoten hun deelname aan de wettelijke controle uiterlijk zeven jaar na datum van hun benoeming dienen te beëindigen. Zij dienen vervolgens een afkoelingstermijn van drie boekjaren in acht te nemen. In Nederland geldt op grond van de Wta reeds een roulatieverplichting voor de externe accountant na zeven boekjaren met een afkoelingsperiode van twee boekjaren. De maximale duur van betrokkenheid van de externe accountant zoals opgenomen in de Wta wordt aangepast naar 5 boekjaren met een afkoelingstermijn van drie boekjaren. In de ViO per 17 juni 2016 is deze termijn reeds aangepast. Voor andere 'Key Assurance Partners' geldt op grond van de ViO een roulatieverplichting na zeven boekjaren en een afkoelingsperiode van twee boekjaren. De afkoelingstermijn in de ViO is aangepast naar drie boekjaren.

Honoraria voor non-audit diensten

Met de EU Verordening treedt een 'fee cap' van 70% in werking voor non-audit

diensten, inclusief overige assurance-opdrachten. De fee cap is van toepassing indien de accountantsorganisatie gedurende drie opeenvolgende boekjaren non-auditdiensten (inclusief overige assurance-opdrachten) heeft verleend aan de EU PIE of aan haar 'parent undertakings' of 'controlled undertakings'. De vergoedingen voor de non-audit diensten mogen niet meer bedragen dan 70% van de gemiddelde honoraria ontvangen voor de wettelijke controle van de EU PIE, haar 'parent undertaking' en 'controlled undertakings' en de geconsolideerde jaarrekening van de groep.

Aanpassing Nederlandse onafhankelijkheidsregels

De EU Verordening heeft directe werking in de lidstaten en behoeft derhalve geen implementatie in Nederlandse wet- en regelgeving; de EU Verordening gaat voor.

Naar aanleiding van de EU Verordening zullen aanpassingen worden aangebracht in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta). De Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) is aangepast naar aanleiding van de EU Verordening en de gewijzigde ViO is van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 17 juni 2016. Bij bovenstaande

behandeling van de EU Verordening hebben wij de reeds bekende (voorgenomen) aanpassingen bij elk onderwerp vermeld. Naast het verwerken van de door Nederland gekozen lidstaatopties in de Nederlandse onafhankelijkheidsregels, is een aantal aanpassingen in de ViO verwerkt ter verduidelijking of correctie van onvolkomenheden in de ViO. Indien zich additionele wijzigingen voordoen in genoemde regelgeving die relevant zijn voor uw organisatie, zullen wij u hierover informeren.

Behalve de genoemde EU Verordening, leidt ook de gewijzigde EU Richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controle van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen tot aanpassingen in de Wta, de Bta en de ViO. De meest relevante wijziging in dat kader voor vermelding in dit accountantsverslag, heeft betrekking op de termijn waarin bedreigingen voor de onafhankelijkheid die ontstaan als gevolg van fusies en overnames geadresseerd dienen te worden. Wanneer een fusie, structuurwijziging of overname ertoe leidt dat een relatie ontstaat tussen de accountant of haar netwerk en de controlecliënt of haar verbonden derden, die niet toelaatbaar is op grond van de onafhankelijkheidsregels, dient deze situatie zo snel als mogelijk en in ieder geval binnen drie maanden te worden verholpen. Deze bepaling is geïmplementeerd in de ViO en wordt

verwerkt in de Bta. Indien de onafhankelijkheidsregels van de U.S. Securities and Exchange Commission op uw organisatie van toepassing zijn, geldt deze mogelijkheid niet voor diensten die niet toelaatbaar zijn onder de SEC-regels.

Daarnaast geldt op grond van artikel 22 bis van de EU Richtlijn een afkoelingstermijn van één jaar (niet-OOB) respectievelijk twee jaar (OOB) alvorens de externe accountant die verantwoordelijk is voor de wettelijke controle van de onderneming, bij deze onderneming in dienst mag treden in bepaalde functies. Voor andere accountants die betrokken zijn bij de wettelijke controle van de onderneming en die als externe accountant zijn ingeschreven bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) geldt een afkoelingstermijn van een jaar voordat indiensttreding bij de onderneming in bepaalde functies mag plaatsvinden, zowel bij OOBs als niet-OOBs. In de Nederlandse regelgeving is dit uitgebreid naar alle 'Key Assurance Partners' en alle afgestudeerde accountants die betrokken zijn bij de wettelijke controle van de onderneming en die van de accountantspraktijk de bevoegdheid hebben verkregen om op te treden als opdrachtspartner. Daarnaast zijn deze bepalingen via de ViO van toepassing verklaard voor alle assurance-opdrachten die ten behoeve van een niet-nader bepaalde kring van gebruikers worden uitgevoerd.

Bijlage D – Onze kwaliteitsbelofte

De voordelen van onze kwaliteitsbelofte voor de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven

Dienen van het publiek belang in de rol van extern accountant past naadloos in de global purpose van Deloitte: *to make an impact that matters*. Deloitte en haar medewerkers streven dagelijks met volle overtuiging naar het maken van een relevante en betekenisvolle impact op de maatschappij. Dit doen zij met een professioneel-kritische instelling. Niet alleen op het gebied van accountancy, maar ook op werkvelden als IT, cybersecurity en door de inzet van data analytics als onderdeel van onze controleaanpak, evenals de opname in het controleteam van experts op het gebied van bijvoorbeeld corruptie, belastingen, waarderingen en pensioenen. Onze professionals zijn zich er terdege van bewust dat het leveren van een consistent hoge kwaliteit hierbij van essentieel belang is.

Deloitte streeft naar de hoogste kwaliteit van dienstverlening. Onze dienstverlening is gebaseerd op onze reputatie ten aanzien van kwaliteit en ons vermogen kwalitatief hoogwaardige oplossingen aan te reiken voor complexe cliënten zoals XYZ. Ons robuuste beleid, procedures en controlemethodiek worden aangevuld met een strakke organisatie van kwaliteitscontrole,

een sterke overlegcultuur, een gedegen beoordelingsproces en risicomanagementsysteem, en ons voornaamste goed: de kwaliteit van onze professionals en de reputatie die daarop is gebouwd. Kwaliteit is de kern van de strategie die Deloitte volgt en wij zijn trots op ons stelsel van kwaliteitsbeheersing. Uw opdrachtteam is verantwoordelijk voor alle ten aanzien van de opdracht genomen beslissingen. Onze aanpak gaat uit van sterke partnerbetrokkenheid: wij onderscheiden ons door de tijd die onze partners aan de controle besteden en aan de dienstverlening aan de cliënt gedurende het hele jaar.

Onze goede naam en ons vermogen om onze reputatie, die van onze cliënten en van onze professionals te beschermen vormen de kern van de kwaliteit van onze professionele dienstverlening. De kernpunten van onze kwaliteitsbeheersing zijn:

- **Leiderschap** – ervoor zorgen dat onze mensen zich houden aan de hoogste integriteitsstandaarden en hen stimuleren de juiste beslissingen te nemen.
- **Standaarden** – onze mensen informeren over onze gedragscode, professionele standaarden en standaarden voor dienstverlening.
- **Onafhankelijkheid** – monitoringproces om naleving van onafhankelijkheidsregels vast te stellen.
- **Consultatie** – stimuleren van consultatie over complexe interpretaties van wet- en regelgeving en procedures op het gebied van controle, onafhankelijkheid en verslaggeving.
- **Professionele ontwikkeling** – investeren in diverse programma's die zijn gericht op persoonlijke groei en ontwikkeling.
- **Continu veranderingsproces** – leren van het verleden zodat wij ons beleid, procedures en controleaanpak verder kunnen versterken om zo aan de behoeften van onze cliënten en de voortdurend veranderende omgeving te kunnen voldoen.

Verdere details van onze kwaliteitsagenda zijn toegelicht in ons transparantieverlag.

Wij zetten altijd de beste professionals in - op alle niveaus. Al onze professionals volgen sectorspecifieke trainingen, om hun sector kennis te vergroten en ervoor te zorgen dat onze professionals diepgaande kennis hebben van uw sector. Daarnaast:

- Publiceren onze wereldwijde branchegroepen regelmatig rapporten die wij met onze cliënten delen. Zij ontwikkelen en verzorgen bovendien sectorspecifieke trainingen, conferenties en controleprocedures voor onze teams in alle landen;
- Zijn alle managers en partners die de opdracht voor u uitvoeren lid van deze branchegroepen en passen hun kennis van de sector waarin u opereert toe op de werkzaamheden.

Bijlage D – Onze kwaliteitsbelofte (vervolg)

Mogelijk vindt uw algemeen bestuur de externe inspectierapporten nuttig ten behoeve van hun verantwoordelijkheden met betrekking tot Deloitte als onafhankelijke accountant.

Indien gewenst, zullen wij onze ervaringen op het gebied van extern toezicht met u delen en toelichten welke initiatieven de afgelopen periode zijn genomen om de kwaliteit te verhogen.

Deloitte's Global Audit Imperatives

The Deloitte network is committed to driving professional excellence:

1. Remain objective and sceptical throughout the audit - challenge areas involving management judgment or transactions outside the normal course of business.
 2. Obtain a thorough understanding of process flows for significant accounts and related disclosures. Identify relevant controls, evaluate their design, determine their implementation, and, when applicable, including for PCAOB audits, sufficiently test relevant controls.
 3. Develop and execute a comprehensive audit project plan to optimize the timing of procedures throughout the audit cycle and innovate audit service delivery.
 4. Apply expertise in areas involving specialists through the tailoring of audit responses specific to the entity.
 5. Remain resolute on directing, supervising, and reviewing the work of component auditors.
6. Advance professional development through enriching your skillset and the skillset of others.
 7. Perform robust risk assessment procedures to appropriately identify and assess the risks of material misstatement and design and execute further audit procedures to respond to the identified risks.
 8. We all own quality –individually and together.

Wij verwijzen naar Deloitte Transparantieverslag 2015/2016:

<https://mydeloitte.deloitte.nl/CM/SP/ProposalContentLibrary/Function%20data/Transparantieverslag%20FY16.pdf>

Deloitte Accountants B.V

Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel 088 288 28888
Fax 088 288 9901
www.deloitte.nl

This report has been prepared solely for the use of the Supervisory Board and Management Board of GR Metropoolregio Eindhoven and should not be distributed or quoted in whole or in part without our prior written consent. No responsibility to any third party is accepted as the report has not been prepared for, and is not intended for, any other purpose. As a consequence, we do not assume any liability or duty of care to any other person to whom this report is shown or into whose hands it may come.

The matters raised in this report are those which have come to our attention as a result of our audit and are those that we believe we need to bring to your attention. They are not a comprehensive record of all the matters arising and in particular we cannot be held responsible for reporting all risks in the business or all internal control weaknesses. Any conclusion, opinion or comments expressed herein are provided within the context of our opinion on the financial statements as a whole, which will be expressed in our auditor's report.

Similarly, the comments, observations and recommendations involving systems and procedures should not be read as an opinion on the internal control structure and its operation.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a UK Private Company limited by guarantee, and its network of member firms. Neither Deloitte Touche Tohmatsu nor any of its member firms has any liability for each other's acts or omissions. Each of the member firms is a separate and independent legal entity operating under the names of 'Deloitte', 'Deloitte & Touche', 'Deloitte Touche Tohmatsu', or other related names.

The 'General Terms and Conditions for Services Deloitte Netherlands, January 2014' registered at the Chamber of Commerce under number 24362837 apply to all engagements under which Deloitte performs services. Deloitte Accountants B.V. is registered with the Trade Register of the Chamber of Commerce and Industry in Rotterdam number 24362853.